

WERELDWIJS

met tweetalig onderwijs!

LANELIJK NETWERK VOOR
TWEETALIG ONDERWIJS

europes platform
internationaliseren in onderwijs

tweetalig onderwijs ook iets voor jou?

Is jouw wereld groter dan Nederland? Ben je eraan toe om over de grenzen heen te kijken? Vind je talen leuk? Wil je later in het buitenland studeren? Is jouw antwoord op een of meer van deze vragen 'ja', dan is tweetalig onderwijs misschien wel iets voor jou!

TWEETALIG ONDERWIJS, WAT IS DAT?

Als je naar een tweetalige school gaat dan krijg je de helft van je lessen in een andere taal, meestal het Engels. Bijvoorbeeld: aardrijkskunde, biologie, muziek en geschiedenis in het Engels. In de klas wordt dus door de docent in het Engels lesgegeven, je praat zelf ook Engels in de klas, er komen Engelstalige boeken op tafel, je maakt repetities in het Engels. De andere helft van de lessen wordt gewoon in het Nederlands gegeven.

SPREEK JE TAAL!

Hierdoor leer je de taal snel en goed. Dat is ook wel logisch, want je hoort en spreekt al snel zo'n 15 lessen per week Engels. Het is wel hard werken, want je zult zeker in het begin heel veel nieuwe woorden moeten leren die andere leerlingen niet leren, je zult niet meteen alles begrijpen wat de docent uitlegt en het is natuurlijk gewoon even wennen om in de klas steeds Engels te spreken...ook tegen elkaar!

EN LEER DE WERELD KENNEN!

En dat is niet alles. Engels is een wereldtaal die je haast overal kan gebruiken. En leert gebruiken. Want tweetalig onderwijs betekent veel aandacht voor internationalisering, in de lessen zelf, maar ook door samen te werken met leerlingen in andere landen. Hierdoor leer je meer over hoe zij leven, wonen, denken, naar school gaan, enzovoort. Juist door boeken te gebruiken uit andere landen merk je ook dat mensen daar anders tegen feiten aankijken dan wij. Je zet in tto bij wijze van spreken een andere bril op, waarmee je net iets anders leert kijken, en ook verder leert kijken dan Nederland.

Daar hoort vaak ook een bezoek aan het buitenland bij. Leuk toch?

Tweetalig onderwijs is begonnen op het vwo, maar inmiddels zijn er al zo'n 25 scholen die tweetalig havo bieden. Vast ook bij jou in de buurt.

BENIEUWD NAAR TWEETALIG ONDERWIJS?

Kijk op www.netwerktto.europesplatform.nl voor het overzicht van scholen met tweetalig onderwijs. De scholen vertellen je natuurlijk ook graag meer over hun programma en open dagen!

Informatie voor ouders

Tweetalig onderwijs bestaat in Nederland sinds 1989. De laatste jaren is het aantal scholen met tto sterk gegroeid, naar ruim 100 in 2008. Daarmee is tto het experiment voorbij. Veel scholen bieden tto als alternatief voor het gymnasium, maar de ontwikkeling groeit ook richting havo (zo'n 25 scholen) en voorzichtig naar het vmbo. De keus voor met name het Engels hangt vooral samen met de toename van het Engels in het hoger onderwijs. Dat is vaak een pragmatische keus, maar sluit tto in andere talen (Duits!) zeker niet uit.

Tweetalig onderwijs wil leerlingen goed voorbereiden op een steeds internationaler wordende samenleving. Daarvoor is talenkennis onmisbaar, maar ook: kennis van Europa en ervaring met landen om ons heen. Tto heeft dus twee belangrijke doelen: het bevorderen van een zeer goede én brede taalvaardigheid en het meegeven aan de leerlingen van een Europees en internationaal perspectief. De taal wordt zo ingebed in een brede, internationaal georiënteerde context.

Tweetalige leerlingen doen uiteindelijk een regulier Nederlands eindexamen en krijgen dan een vwo of havo-diploma. Scholen moeten dus voldoen aan de reguliere eisen van de Nederlandse overheid. Bijna alle scholen bieden hun tweetalige leerlingen echter de mogelijkheid om een extra Engels taalcertificaat te halen.

WAT IS HET EUROPEES PLATFORM?

Het Europees Platform is het kenniscentrum voor internationalisering van met name het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Hiertoe worden diverse programma's uitgevoerd namens en in opdracht van het Ministerie van OCW en de Europese Commissie. Een van zijn taken is het coördineren, stimuleren en ondersteunen van tweetalig onderwijs in Nederland. Zo coördineert het Europees Platform het netwerk van tto-scholen en geeft voorlichting over tweetalig onderwijs aan scholen, ouders, bedrijven, enzovoort. Daarnaast wordt samengewerkt met lerarenopleidingen, uitgeverijen, onderzoeksinstituten en andere scholennetwerken in binnen- en buitenland. Meer informatie over het Europees Platform vindt u op www.europeesplatform.nl

KWALITEIT BINNEN EEN LANDELIJK NETWERK

Door de groei van het aantal scholen is bewaking van de kwaliteit van tweetalig onderwijs van groot belang. Samen met het landelijk netwerk van tweetalige scholen heeft het Europees Platform daarom een kwaliteitstraject ontwikkeld, gebaseerd op standardeisen voor goed tto. Bij deze eisen kunt u denken aan de resultaten van de leerlingen, het aantal lessen dat in het Engels wordt gegeven, de positie van het Nederlands, het niveau Engels van de vakdocenten die in het Engels lesgeven en de manier waarop de Europese en internationale oriëntatie wordt ingevuld.

De school waarvan u deze folder heeft gekregen is lid van dit netwerk. Dat betekent dat zij deze standaard heeft onderschreven. Scholen die ten minste vier jaar tto bieden kunnen in aanmerking komen voor het officiële keurmerk tto-junior school. Op de website van het netwerk vindt u een overzicht van gecertificeerde scholen.

KOSTEN

Tweetalig onderwijs wordt door de overheid niet apart bekostigd. Omdat tto-leerlingen vaak extra lessen krijgen, boeken uit het buitenland gebruiken, op excursie gaan, meedoen aan een internationale leerlingenuitwisseling en soms zelfs stages, vragen de meeste scholen een aparte ouderbijdrage. Is dit een probleem, dan staat dit toelating tot tto uiteraard niet in de weg, omdat bijna alle tto-scholen een schoolfonds hebben. Vraag ernaar!

TEN SLOTTE...

Tweetalig onderwijs biedt leerlingen een uitdagende en stimulerende manier van onderwijs. Dat vraagt veel van scholen, docenten en leerlingen. Scholen investeren in de ontwikkeling van hun docenten en het curriculum, gaan samenwerking aan met scholen in andere landen. Docenten investeren tijd om zich na te scholen in de Engelse taal en de didactiek van tweetalig onderwijs. En voor leerlingen is het soms gewoon hard werken!

LEVEREN AL DIE INSPANNINGEN OOK WAT OP?

Er is beperkt onderzoek naar tto in Nederland gedaan, maar we weten dat tto-leerlingen over het algemeen beter scoren voor Engels en vaak ook Nederlands. Voor de andere vakken, inclusief de in het Engels gevolgde, zijn de resultaten gelijk aan die van leerlingen die in het Nederlands les hebben gehad. En de Europese en internationale projecten geven leerlingen natuurlijk een schat aan kennis en ervaringen mee.

Wereldwijd, dat word je met tweetalig onderwijs!

LANDELIJK NETWERK VOOR
TWEETALIG ONDERWIJS

Voor algemene informatie over tweetalig onderwijs kunt u contact opnemen met het Europees Platform via e-mail tto@epf.nl.

Misschien ken je al iemand die tweetalig onderwijs volgt. Praat er eens over; het beste advies krijg je natuurlijk van iemand die zelf weet hoe het is. Wij hebben daarom leerlingen die nu op een tweetalige school zitten naar hun mening gevraagd. Dit is wat ze zeiden:

Fleur, 12 jaar

Hallo groep 8-ers! Tweetalig onderwijs is wel moeilijk, maar ik vind het heel leuk. In het begin is het moeilijk, maar dan worden moeilijke woorden nog veel vertaald en er wordt nog in het Nederlands gesproken. Als je iets niet snapt wordt het ook gewoon nog een keer uitgelegd. Ik doe tweetalig onderwijs omdat ik eigenlijk gewoon nieuwsgierig was, maar ook omdat het gewoon super handig is.

Charlotte, 14 jaar

De eerste paar weken zijn best lastig, omdat de helft van de vakken ineens in het Engels worden gegeven en je moet ook constant Engels spreken. Na een paar maanden ben je zo aan het Engels gewend, dat je er niet eens meer over nadenkt. Het is uiteraard ook een groot voordeel voor later, als je zonder moeite in het Engels kunt communiceren. En niet te vergeten de excursies naar onder andere Cambridge en de diploma's die je haalt.

Florian, 13 jaar

Op het tweetalig onderwijs leer je vloeiend Engels praten, lezen, schrijven en luisteren. In de klas word je geacht Engels te praten zodat het steeds makkelijker gaat. Ook door de uitwisseling projecten met Denemarken en Engeland. Spreek je steeds makkelijker Engels omdat je dan wel Engels moet praten en in het buitenland kan je, je zo veel makkelijker redden.

Noor, 14 jaar

I want to study, travel or maybe live in another country. And you can't get far if you only speak Dutch. The world is an open door for you if you can speak good English.

Roeland, 6 vwo

Ik heb het gekozen voor de uitdaging, ik zocht naar iets nieuws dat me zou kunnen boeien.

Juanita, 2 vwo

Omdat je er veel kanten mee uit kunt, zoals studeren in het buitenland.

Meijke, 5 vwo

Zodat ik een Engelse vervolgstudie kon kiezen en goed Engels kan spreken.

Mark, 14 jaar

I chose to have bilingual education, because my sisters did. They told me about the exchanges they got, like Denmark. I think English is a very important language; almost all people on earth speak, read and write it. And later, when you get an important international job and work abroad, it's handy to speak English well. It was a good decision of me to choose tto, since they organise lots of fun things, like the English "Tto kennisquiz". I'm in the third grade now, and we are told we're going to England for two weeks! That's why I think you also should choose bilingual education. It's fantastic!

Cas, 2 vwo

Omdat je later veel aan Engels zal hebben en het zo heel snel zal leren.

Anna, 12 jaar

Ik heb voor tweetalig onderwijs gekozen omdat je dan een veel grotere woordenschat krijgt en ik heb een oom en een tante die alleen Engels kunnen dus dan is tto heel handig! Ik heb er ook voor gekozen omdat ik dan makkelijker kan studeren in het buitenland.

Martijn, 14 jaar

Talking English has become just as normal as talking Dutch. I can't imagine going to school without speaking English anymore.

WAT VOOR ADVIES HEB JIJ VOOR LEERLINGEN UIT GROEP 8?

- Doe wat je zelf leuk vindt. En kijk wel naar wat je voor je baan nodig hebt. *Willem, 2 vwo*
- Als je voor tto kiest, moet je niet bang zijn dat het lastig is, je leert het van zelf. *Mark, 1 havo*
- Gewoon doen, het Engels leer je vanzelf wel. *Kevin, 3 vwo*

LANDELIJK NETWERK VOOR
TWEETALIG ONDERWIJS

www.netwerktto.europeesplatform.nl

Tweetalig onderwijs wordt gecoördineerd door het

europees platform
internationaliseren in onderwijs

www.europeesplatform.nl
tto@epf.nl

